ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID LELYSTAD 2027 - 2030







gemeente Lelystad

INHOUDSOPGAVE

1 VOORWOORD 5

2 INLEIDING 6
- Aanleiding 5
- Doel van de nota 5

3 ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID LELYSTAD 7
- Huidige situatie 7
- Kengetallen peuterspeelzalen en scholen 8
- Terugblik 2023-2026 9
- Visie onderwijskansen Lelystad 2027-2030 9

4 GEZINSAANPAK 12
- Doelgroepdefinitie 12
- Indicatie & toeleiding 12
- Gezinsaanpak geletterdheid 13
- Community building 13

5 VOORSCHOOLSE EDUCATIE (VE) 14
- Bereik (Peutermonitor) 14
- Aanbod & uitvoering (Kinderopvang) 14

6 BASISONDERWIJS (VVE) 15
- Selectieve aanpak (voor alle scholen) 15
- Groepsaanpak (achterstandsscholen) 15
- Taalschool 16
- Hoogbegaafdheid 16
- Inzet ondersteuningsniveau 3 (Dyslexie) 16

7 OVERKOEPELENDE THEMA'S 17
- Ouderbetrokkenheid 17
- Sociaal-emotionele aanpak 17
- Visieontwikkeling jonge kind 17
- School in de wijk 17

8 SAMENWERKING, MONITORING EN EVALUATIE 20
Structuren (LEA/Expertise Jonge Kind) 20
Rollen en verantwoordelijkheden (globaal verantwoordelijkheden) 20
Impact en monitoring (resultaatafspraken opnemen) 21
Kwaliteitscyclus OAB (PDCA) 22

9 BEGROTING 23

10 BIJLAGE 25
Bijlage 1: Data 25
Bijlage 2: Analyse doelen en resultaatafspraak 2024-2026 27
Bijlage 3: Overzicht doelen en resultaatafspraken 2027-2030 33
Bijlage 4: Achtergrondinformatie onderwijsachterstandenbeleid 34



1. VOORWOORD

De gemeente Lelystad zet zich in voor het vergroten van de ontwikkelings- en onderwijskansen voor álle kinderen in de stad. Onderwijsachterstanden ontstaan vaak al op jonge leeftijd en kunnen zich gedurende de schoolcarrière vergroten indien niet tijdig wordt ingegrepen. Daarom kiest Lelystad voor een stevige, samenhangende keten van ondersteuning en educatie voor kinderen van 0 tot 12 jaar.

Met het Onderwijsachterstandenbeleid 2027–2030 wordt een volgende stap gezet in het versterken van de voorschoolse educatie, het verbeteren van basisvaardigheden in het primair onderwijs, het versterken van ouderbetrokkenheid en het bevorderen van een soepele doorgaande lijn tussen voorschool, vroegschool en basisschool. Samenwerking met onze maatschappelijke partners, waaronder de jeugdgezondheidszorg, kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, wijkpartners en de bibliotheek, vormt de kern van deze aanpak.

2. INLEIDING

Aanleiding

Om onderwijsachterstanden tegen te gaan ontvangt de gemeente ieder jaar middelen van de Rijksoverheid via een jaarlijkse beschikking. Deze gelden dienen verdeeld te worden onder de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs voor het bestrijden van (risico op) onderwijsachterstanden die ontstaan door omgevingsfactoren. De gemeente stelt hiervoor het onderwijsachterstandenbeleid op rondom de inzet van deze middelen. Het huidige beleid liep tot en met 2026, daarom is een herziening van beleid noodzakelijk.
Daarbij geven landelijke ontwikkelingen, zoals de verplichting van 960 uur VE, gesprekken met onderwijs en maatschappelijke partners en evaluaties vanuit de subsidies urgentie voor een nieuw beleidskader.

Uit onder andere verantwoordingen van subsidies over de periode 2024 tot en met 2026 blijkt dat er vooruitgang is geboekt op het gebied van voorschoolse educatie, ouderbetrokkenheid en deskundigheidsbevordering van professionals. Daarom is continuering van het beleid wenselijk. Tegelijkertijd zijn er extra stappen nodig in het bereiken van een grotere groep met doelgroepkinderen, monitoring van het bereik, overdracht tussen partijen en data-geïnformeerd werken.

Doel van deze nota

Deze nota beschrijft het beleid dat Lelystad voert om onderwijsachterstanden te voorkomen, te signaleren en te bestrijden. In hoofdstuk drie wordt de toespitsing gemaakt naar Lelystadse doelen en ambities. Deze Lelystadse doelen komen overeen met de landelijke ambities van het onderwijsachterstandenbeleid, maar worden aangevuld met een doel op gebied van data en samenwerking.

De landelijke hoofddoelen zijn:

- het vergroten van kansengelijkheid;
- het versterken van basisvaardigheden van kinderen in de leeftijd 0–12 jaar;
- het voorkomen van segregatie en bevorderen van integratie.

Voor Lelystad wordt dit aangevuld met:

- het structureel verbeteren van monitoring, datadeling en samenwerking.

[1] *Financiering aanpak onderwijsachterstanden | Rijksoverheid.nl*

3. ONDERWIJSACHTERSTANDEBELEID IN LELYSTAD

Huidige invulling

In Lelystad is gekozen om het onderwijsachterstandenbeleid in te zetten vanaf de geboorte tot en met groep 8 van de basisschool. Dit in de overtuiging dat onderstimulering door de omgeving, dat risico op onderwijsachterstanden veroorzaakt, niet opeens verdwijnt na de peuterspeelzaal en groep 3 maar doorloopt tot en met groep 8.

Jeugdgezondheidszorg

Icare jeugdgezondheidszorg speelt een centrale rol in de indicatiestelling, vroegsignalering en begeleiding van ouders naar een peuterspeelzaal met voorschoolse educatie. Het consultatiebureau van Icare JGZ stelt door de indicatie vast welke kinderen een (risico op) onderwijsachterstand hebben. Deze kinderen krijgen een zogenaamde Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) indicatie. De eerste mogelijkheid waarop een VVE-indicatie verstrekt kan worden is elf maanden na de geboorte, de laatste mogelijkheid waarop dit vastgesteld wordt door het consultatiebureau is vier jaar.
In Lelystad wordt een brede doelgroepdefinitie gebruikt voor indicatiestelling. Door de brede definitie wordt een grotere doelgroep van kinderen in beeld gebracht die mogelijk onderwijsachterstanden oplopen, dit wordt verder omschreven in hoofdstuk vier.

Voorschool (VE)

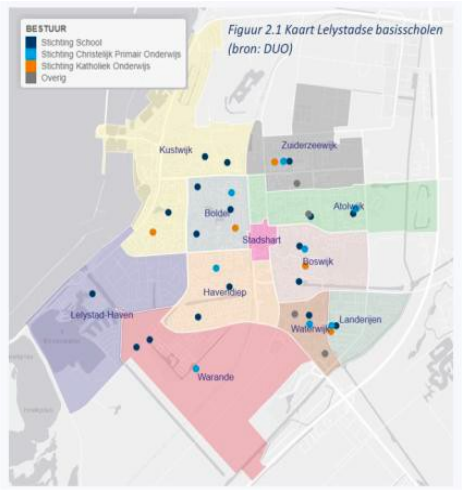
Voorschoolse educatie heeft als doel om kinderen met (risico op) onderwijsachterstanden een betere startpositie te geven in groep 3. Dit betekent dat er op de peuterspeelzaal gewerkt wordt met een intensiever programma gericht op taal, spraak- en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Lelystad kent een stevige basis met een dekkend netwerk van 15 VE-locaties. De voorschoolse educatie wordt verzorgd door:

- Go! Kinderopvang (meerdere locaties)
- Fitte Kanjers (meerdere locaties)
- Prokino Kinderopvang
- Avonturiers
- SPEL
- Twinkle

Primair Onderwijs

Het doel van vroegschoolse educatie op de basisschool is om leerlingen met gelijke kansen uit te laten stromen in het voortgezet onderwijs. Daarvoor worden kinderen in de basisschoolperiode op verschillende manieren ondersteund.



Figuur 2.1 Kaart Lelystadse basisscholen (bron: DUO)

In Lelystad zijn er 35 reguliere basisscholen (schooljaar 2025/2026). De scholen liggen verspreid over de stad. Op een aantal locaties zijn meerdere scholen (in één gebouw) gevestigd.

Er zijn in Lelystad achttien openbare basisscholen, acht Protestants-Christelijke basisscholen en vijf Rooms Katholieke basisscholen. Verder is er één Islamitische basisschool, één gereformeerd vrijgemaakte school, één reformatorische basisschool en één algemeen bijzondere basisschool.

Binnen het primair onderwijs hebben 12 Lelystadse scholen, op basis van CBS-achterstandsscores, een hoge populatiedichtheid van kinderen die risico lopen op onderwijsachterstanden. Deze scholen worden in het beleid 'achterstandsscholen genoemd'. Dit heeft echter geen verband met onderwijsscores. De andere scholen hebben wel VVE-leerlingen op de school zitten, maar niet in hoge concentratie, dit maakt dat er meer gericht wordt ingezet op dit kleine aantal leerlingen in plaats van een groepsaanpak.

Kengetallen peuterspeelzalen en scholen

Het onderwijsachterstandenbeleid wordt beschikbaar gesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) voor 15 procent van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstanden. Hieronder staat aangegeven, per leeftijdscategorie, hoeveel van deze 15 procent woonachtig is in Lelystad en waarvoor financiering beschikbaar wordt gesteld middels het onderwijsachterstandenbeleid;

Jeugdgezondheidszorg / peuterspeelzalen

- Aantal peuters 2–4 jaar: 1400
- Aantal kinderen met VVE-indicatie per jaar: 200–230
- Aantal VE-locaties: 15
- CBS-achterstandsindicator peuters 2025: zie bijlage 1

Het VE-aanbod in Lelystad bestaat uit:

- Een aanbod van 16 uur per week (960 uur totaal).
- Inzet van pedagogisch beleidsmedewerker/coach.
- Gebruik van erkende VE-programma's met structurele begeleiding van peuters.
- Jaarlijkse GGD-inspecties en interne kwaliteitszorg.

Primair onderwijs

Van de 7460 basisschoolleerlingen uit Lelystad in 2025, valt 24 procent binnen de landelijke doelgroep van 15 procent. Belangrijk om op te merken is dat kinderen van het speciaal (basis)onderwijs hier buitenvallen.

Van het totaal aantal basisscholen vallen er 12 onder de noemer VVE-scholen. Dit zijn scholen met een achterstands-score hoger dan 100 per school (zonder drempel) plus een score van meer dan 1 per leerling op basis van de meting van 2025.

- Aantal basisschoolleerlingen 4-12 jaar (excl. SO/SBO): 7460 kinderen
- Aantal kinderen met VVE-indicatie per jaar binnen de basisschool: 1600–1840
- Aantal VVE-scholen: 12
- CBS-achterstandsindicator basisschoolleerlingen 2025: zie bijlage 1

Financiering

Om onderwijsachterstanden tegen te gaan ontvangt de gemeente middelen van de Rijksoverheid, die verdeelt dienen te worden onder de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs voor het bestrijden van onderwijsachterstanden die ontstaan door omgevingsfactoren. In de jaren na 2026 zullen de middelen voor de gemeente, op basis van de voorlopige toekenning, ongeveer rond de €7 miljoen per jaar zijn. De gelden die totaal, voor de voorschoolse plekken en het primair onderwijs, definitief beschikbaar komen zijn jaarlijks terug te vinden op de website van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

De overheid stelt de hoogte van de middelen voor de aanpak onderwijsachterstanden vast aan de hand van indicatoren die over de omgeving van kinderen gaan. Daarvoor worden de indicatoren van het Centraal Bureau Statistiek (CBS) gebruikt om kinderen met een risico op een onderwijsachterstand in beeld te brengen.

Het CBS[3] concludeert dat er vijf belangrijke kenmerken zijn die bepalen of een kind een onderwijsachterstand kan oplopen:

- het opleidingsniveau van beide ouders;
- herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of ouders in de schuldsanering zitten.

Terugblik 2023-2026

Er is voor het beleid van 2027-2030 een analyse gemaakt van de doelen in het eerder beleid, subsidieverantwoordingen en gesprekken met 'uitvoerende' partners. De gestelde doelen uit het vorige beleid waren niet altijd te monitoren, omdat er nog geen systeem en gezamenlijke afspraken waren binnen de partners. Dit is in de loop van het vorige beleid ingevoerd. Daarom kan er binnen de beleidsperiode 2027 -2030 (nieuwe) concrete meetinstrumenten ingezet worden voor impact en data waardoor we binnen deze nieuwe periode een duidelijker beeld kunnen scheppen.

Daarbij is met verschillende partners, zowel uitvoerend als bestuurlijk, teruggeblikt op het onderwijskansenbeleid in Lelystad. In de verschillende hoofdstukken komen daaruit bevindingen terug.
De belangrijkste overkoepelende bevindingen uit deze periode zijn:

- Bereik: een groot deel van de doelgroep wordt bereikt, maar non-bereik moet beter in beeld worden gebracht in combinatie met redenen van non-bereik;
- De mix tussen reguliere peuters en VE-kinderen en de 960-uren norm is niet altijd goed geborgd en in beeld; wenselijk is dit beter te monitoren met een systeem;
- Overdracht: tussen voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs is de overdracht niet altijd volledig of tijdig door verschillende factoren;
- Sociaal-emotioneel en pedagogisch klimaat; de focus ligt nu vaak op taal/spraakproblematiek, vanuit verschillende partijen wordt aangegeven dat de omgeving ook sterk meespeelt in sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Monitoring: partners vragen om meer inzicht in data en meer gebruik van een monitoringssystemen;
- Samenwerking: intensievere en structurele afstemming tussen ketenpartners blijft gewenst vanuit verschillende partijen.

Visie OAB Lelystad 2027–2030

Vanuit Lelystad is de missie van het onderwijsachterstandenbeleid als volgt:
Leerlingen starten of stromen met gelijke kansen uit in het onderwijs. Aan het eind van het basisonderwijs wordt, in Lelystad, een onderwijsniveau behaald zoals dat in Nederland gemiddeld is voor een gelijke populatie aan leerlingen. Door deze gelijke (onderwijs)kansen en uitstroom wordt de integratie in de maatschappij verhoogd en segregatie voorkomen

Vanuit deze missie richt de visie in Lelystad zich op een krachtige, samenhangende keten van 0–12 jaar waarin:

- het (jonge) kind centraal staat in beleid;
- ouders verantwoordelijk worden gezien voor de ontwikkeling van hun kind en daarmee de belangrijkste partij in de samenwerking;
- het aanbod voor (jonge) kinderen kwalitatief hoogwaardig, toegankelijk en duurzaam is;
- kansengelijkheid wordt bevorderd door preventie en vroegtijdige ondersteuning;
- maatschappelijke partners rondom de ontwikkeling van het (jonge) kind samenwerken vanuit gedeelde doelen en gedeelde data.

Deze visie wordt gemonitord in proces- en kwaliteitsresultaten zoals verder uitgewerkt in bijlage 2. Samengevat zijn dit de belangrijkste punten:

- Er is volledig zicht op het bereik en non-bereik van (geïndiceerde) kinderen, gespecificeerd op basis van leeftijd, reden waarop geïndiceerd is en herkomst in de stad;
- Ouders, van een baby of peuter die mogelijke achterstanden kan opbouwen, worden begeleid naar voorschoolse educatie en in contact gebracht met vroege taal/leesstimuleringsprojecten;
- Alle geïndiceerde kinderen worden bereikt en volgt voorschoolse educatie, tenzij er een (gegronde) reden is voor geen deelname;
- Er is voldoende, gevarieerd en gespreid, aanbod van voorschoolse educatie binnen de gemeente Lelystad met zoveel mogelijk gemixte groepen met geïndiceerde en niet-geïndiceerde kinderen;
- Doelkinderen krijgen 16 uur per week en in totaal 960 uur voorschools aanbod;
- Er is volledig zicht op het bereik en non-bereik van (geïndiceerde) kinderen op de basisschool;
- De leerling met VVE-indicatie laat een groei zien in ontwikkeling naar groep 3. Eind groep 3 heeft 80% van de leerlingen op achterstandsscholen geen significant verschil in ontwikkeling ten opzichte van leeftijdsgenoten;
- In groep 8 stromen VVE-leerlingen uit met een passend schooladvies op basis van de op- en afstroom in het voortgezet onderwijs (VO);
- De monitor van de doorgaande lijn (op basis van de zeven thema's) in het aanbod voor baby's, peuters, kleuters en basisschoolleerlingen, wordt door iedere partij ingevuld.



4 GEZINSAANPAK

Het uitgangspunt van het onderwijsachterstandenbeleid is dat risico op onderwijsachterstanden niet alleen veroorzaakt worden door kindfactoren, maar ook samenhangen met de omgeving van het kind. Het gezin speelt een essentiële rol in de taalontwikkeling, leerhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Een gezinsaanpak is daarom essentieel, omdat duurzame vermindering van onderwijsachterstanden en gelijke kansen alleen mogelijk is wanneer niet alleen de aanpak naar het kind, maar ook richting het gezin wordt veranderd.

Doelgroepdefinitie

De doelgroepdefinitie is opgebouwd uit factoren in de omgeving van een kind die een risico kunnen vormen in het ontstaan van onderwijsachterstanden. In Lelystad wordt een brede doelgroepdefinitie gebruikt voor indicatiestelling. Door de brede definitie wordt een grotere doelgroep van kinderen in beeld gebracht die mogelijk onderwijsachterstanden oplopen.

Landelijk is de volgende doelgroepdefinitie gangbaar:
Kinderen van 0 tot 4 jaar die het risico lopen op een ontwikkelingsachterstand, met name op het gebied van spraak-/ taalontwikkeling en/of waarbij kind-, ouder- of omgevingsfactoren de spraak-/taalontwikkeling negatief beïnvloeden.

Voor Lelystad is de definitie aangevuld met:

- opleidingsniveau van 1 ouder, namelijk geen onderwijs / (speciaal) basisonderwijs / ZMLK of verzorgende ouder lager dan MAVO of VMBO TL (VMBO praktijkonderwijs, VMBO LWOO, LBO, VBO, VMBO BBL en KBL);
- thuistaal: de verzorgende ouder spreekt geen Nederlands (of minder dan 50%);
- kinderen waarvan het consultatiebureau of de voorschoolse voorziening heeft geconstateerd dat zij risico hebben op taal-/ontwikkelingsachterstanden, anders dan achterstanden ten gevolge van verstandelijke of fysieke beperkingen.

Indicatie & toeleiding

Indicatiestelling door de jeugdgezondheidszorg is cruciaal in het signaleren en begeleiden van kinderen. Vanuit de sessie met de partners lijkt er een kloof te zitten tussen het aantal geïndiceerde kinderen en de kinderen die aanbod vanuit voorschoolse educatie krijgen, het zogenaamde non-bereik. Er is nog winst te behalen in de monitoring van de indicatiestelling en leerlingen, zodat de doelgroep beter in beeld komt. Hierop zal in de nieuwe beleidsperiode worden ingezet, zoals beschreven in bijlage 2.

Bovenop het bestaande beleid wordt vanuit het nationaal plan leefbaarheid en veiligheidsgebied (NPLV) Lelystad-Oost extra aandacht besteed op het beter bereiken en toeleiden van doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie. Hiervoor wordt intensivering van de contactmomenten bij de VE-doelgroep ingezet die bestaat uit een contactmomentenreeks, waarbij aandacht is voor het stimuleren van de hoogwaardige interactie binnen het gezin. Dit wordt verantwoord onder de SPUK Jonge Kind, maar maakt onderdeel uit van het onderwijsachterstandenbeleid.

Gezinsaanpak geletterdheid

Ouders spelen een cruciale rol bij de taalontwikkeling van hun kinderen. Kinderen van ouders die moeite hebben met taal, lopen zelf een grotere kans taalproblemen te krijgen. Zo kan een cyclus van laaggeletterdheid ontstaan waarbij taalproblemen van generatie op generatie worden doorgegeven.

De gezinsaanpak is erop gericht deze cyclus te doorbreken door ouders:

- bewust te maken van hun rol bij de taalontwikkeling van hun kinderen, vooral wanneer kinderen nog heel jong zijn (0-6 jaar);
- handvatten te geven zodat ze de taalontwikkeling van hun kinderen beter kunnen stimuleren;
- uit te nodigen ook met hun eigen taalvaardigheid aan de slag te gaan, zodat ze met meer vaardigheid en zelfvertrouwen de rol van taalopvoeder kunnen innemen.

Community building

In Lelystad zijn we ervan overtuigd dat een krachtige samenleving, waarin we naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen, begint bij de sociale basis. De sociale basis wordt primair gevormd door de inwoners zelf, hun sociale netwerk, mantelzorgers en vrijwilligers. Dus niet alleen professionals, maar ook mede-inwoners. Een krachtige basis bevordert de sociale samenhang en versterkt de opvoedomgeving.[4]

Ontmoeting binnen de sociale basis, in zowel informeel als formeel netwerk, is daarom ook belangrijk in de stimulering van de ontwikkeling van de omgeving van kinderen. Zowel in de wijk, de kinderopvang en rond de school. Door gesprekken en ontmoetingen krijgen ouders meer handvatten om kinderen te stimuleren op gebied van basisvaardigheden en ontwikkeling, raken ouders beter bekend met VE en worden twijfels of drempels verlaagd. Daarom wordt in het onderwijsachterstandenbeleid ontmoeting gestimuleerd door- en voor ouders met (jonge) kinderen.

[4] *Maatschappelijke Agenda Lelystad, 'voor elkaar zorgen' 2023*

5 VOORSCHOOLSE EDUCATIE (VE)

Voorschoolse educatie heeft als doel om kinderen met (risico op) onderwijsachterstanden een betere startpositie te geven in de kleuterbouw. Kinderen nemen daarvoor, op vrijwillige basis, deel aan een methodische aanpak binnen de voorschoolse educatie om zich zo voor te bereiden op de basisschool.

Bereik

Als gemeente willen we zoveel mogelijk kinderen bereiken en toeleiden naar voorschoolse educatie. In de periode 2027-2030 wordt nadrukkelijk ingezet op een hoger bereik van doelgroepkinderen. De aantallen kinderen die niet op een VE-peuterspeelzaal zitten geven nu nog weinig inzicht in de reden waardoor dit wordt veroorzaakt. Daarom wordt ingezet op een systeem dat deze aantallen in beeld kan brengen, maar ook de reden van non-bereik. Door daarnaast ook de leeftijd en herkomst in de stad in kaart te brengen kan er op doelgroep en wijkniveau ingespeeld worden op toeleiding naar voorschoolse educatie.

Aanbod & uitvoering kindplekken

Voorschoolse educatie is een programma voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar dat de ontwikkeling stimuleert op verschillende gebieden. Om peuters met risico op een achterstand te ondersteunen wordt een methodisch programma aangeboden. Het doel is om door voorschoolse educatie peuters in de ontwikkeling te stimuleren waardoor er een betere startpositie ontstaat in het basisonderwijs. De beschikbaarheid en aanbod van voorschoolse educatie is een wettelijke taak van de gemeente. Dat betekent dat er voor alle geïndiceerde peuters voldoende, bereikbare en kwalitatieve voorschool moet zijn.

De handhaving op kwaliteit is ook een wettelijke taak van de gemeente. GGD Flevoland controleert de voorzieningen, in opdracht van de gemeente, op een vast aantal kwaliteitseisen die wettelijk zijn vastgelegd. Als dit onvoldoende blijkt te zijn geeft de GGD-advies tot handhaving aan de gemeente en zal deze handhaven, mits daarop een beleidsuitzondering is gemaakt.

De wettelijke eis voor het aantal uur voorschoolse educatie is 16 uur, verdeelt over vier dagdelen. Zo krijgt een kind in totaal, gerekend over anderhalf jaar, 960 uur voorschoolse educatie. Landelijk wordt deze eis echter vaak niet behaald en is het gemiddeld gebruik van voorschoolse educatie ongeveer 13 uur. In sommige gemeentes bouwt het aantal uren op naarmate het kind ouder wordt en meer onderwijs kan ontvangen. In Lelystad is dit niet altijd inzichtelijk, maar gaat hier actiever op gemonitord worden door de inzet van een monitoringssysteem.

Aanvullend ondersteuning kinderopvang

Naast de kindplekken voor de peuterspeelzaal en voorschoolse educatie, is er binnen het beleid ook ruimte voor professionalisering van pedagogisch medewerkers. Ook is landelijk bepaald om hbo-pedagogisch medewerkers voor 10 uur per kind te subsidiëren vanuit de wettelijke taak. Dit betekent dat voor ieder kind 10 uur beschikbaar is voor coaching van het kind of pedagogisch medewerker op ontwikkeling en gedrag binnen de peuterspeelzaalgroep.

Projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van doelgroepkinderen zijn ook onderdeel van het beleid van Lelystad. Hiervoor wordt ingezet op innovatieve, maar ook evidence based, methodieken die ouders meer betrekken bij de kinderopvang, maar ook op intensievere begeleiding bij fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit geldt voor de gehele baby en peuterleeftijd, maar uitgangspunt is dat hierbij zo vroeg mogelijk gestart kan worden.

6 BASISONDERWIJS (VVE)

Nadat kinderen het VE-programma op de voorschool hebben doorlopen maken zij, op vierjarige leeftijd, de overstap naar de basisschool. Basisscholen hebben een belangrijke taak in het voorkomen en bestrijden van het risico op onderwijsachterstanden.

De basisscholen zijn vrij in hun aanpak van het risico op achterstanden. Voorwaarde is echter dat zij met een onderbouwd en beredeneerd aanbod werken aan het meetbaar verhogen van de ontwikkeling van een kind. Daarbij zoveel mogelijk samenwerkend met ouders en/of de omgeving.
De resultaten van het aanbod worden gemeten aan de hand van een leerlingvolgsysteem dat de ontwikkeling van een kind in beeld brengt. Net als bij de voorschool zijn ouders hierin een belangrijke partner en worden betrokken bij de ontwikkeling van hun kind en het onderwijs.

Het aanbod van vroegschoolse educatie is niet specifiek voor kinderen die door individuele (intellectuele, gedragsmatige of fysieke) handicaps of beperkingen problemen ondervinden in het primair onderwijs. Voor deze kinderen zijn er speciale voorzieningen die vallen onder het beleid ‘Passend Onderwijs’, onder verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband passend onderwijs Lelystad-Dronten (POLD).

Aandachtspunten basisonderwijs:

- Versterking van basisvaardigheden in de onderbouw;
- Betere monitoring van VVE-kinderen bij instroom in groep 3;
- Sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van (jonge) kinderen;
- Voorkomen segregatie, bevorderen integratie door onder andere inschrijving en toelating;
- Samenwerking met ouders;
- Meer zicht op effectiviteit van interventies.

Groepsaanpak (achterstandsscholen)

Scholen met een hoge achterstandsscore, volgens de indicatie van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) op basis van de landelijke doelgroepdefinitie, kunnen met de beschikbare middelen werken aan een groepsaanpak om achterstanden tegen te gaan. Dit betekent dat een school subsidie kan aanvragen voor een groepsaanpak zonder dit verder individueel per leerling te beargumenteren. Deze aanpak moet echter wel gericht zijn op het creëren van gelijke kansen voor VVE-leerlingen binnen de school en kan uiteenlopen van bijvoorbeeld een aanpak gericht op basisvaardigheden tot en met sociaalpedagogisch klimaat.[7]

De achterstandsscore voor de school geeft een indicatie van het totaal aantal leerlingen, binnen de school, die een risico lopen op een achterstand. De individuele score van de school geeft een indicatie van het percentage leerlingen, die een risico lopen, ten opzichte van de schoolgrootte. Door deze twee scores te combineren en uit te gaan van een schoolscore van boven de 100 en individuele score van boven de 1 wordt de concentratie van aantal VVE-leerlingen op een school gemeten.
Op basis van deze systematiek zijn 12 scholen aan te wijzen als scholen met een hogere concentratie aan VVE-leerlingen als onderdeel van de totale populatie. De scores van deze scholen zijn zowel op achterstandsscore per school als op gemiddelde achterstandsscore per leerling significant hoger dan andere scholen.

Selectieve aanpak (voor alle scholen)

De selectieve aanpak voor scholen is bedoeld voor scholen die geen hoge populatie aan

doelgroepkinderen binnen de school hebben, maar waar tegelijkertijd interventies nodig zijn op de omgevingsfactoren van enkele doelgroepkinderen. Dit betekent dat iedere school, die VVE-leerlingen op school heeft, subsidie kan aanvragen voor de ondersteuning van het voorkomen van onderwijsachterstanden door omgevingsfactoren van het individuele kind. Waar mogelijk kan dit gecombineerd worden in een groepsaanpak op school, maar dient dit te worden beargumenteerd op basis van impact.

Taalschool

In het kader van gelijke kansen voor alle kinderen en specifiek voor meertalige leerlingen, wordt in het onderwijsachterstandenbeleid ook ruimte gegeven aan een separate taalvoorziening binnen het primair onderwijs voor meertalige kinderen. Thuistaal en herkomst zijn factoren, zoals gehanteerd door het CBS, die het risico op onderwijsachterstanden verhogen. Binnen Lelystad is een hoog aantal nieuwkomers in Nederland die baat hebben bij een specifieke taalaanpak. Nieuwkomers in Lelystad volgen daarom onderwijs op de Taalschool, waar meer aandacht is voor de Nederlandse taal in combinatie met het reguliere curriculum.

Onderwijs binnen de Taalschool is voor kinderen van groep 3 tot en met 8 binnen het primair onderwijs. Bij plaatsing van leerlingen in de Taalschool geldt als algemeen uitgangspunt dat leerlingen gedurende een periode van minimaal 40 lesweken (tot maximaal 80 weken) een volledig onderwijsprogramma volgen met extra aandacht op taal, met als doel om volledig te integreren in een (reguliere of passende) basisschool. Door middel van het onderwijsachterstandenbeleid wordt vanuit de gemeente bijgedragen aan de begeleiding en het taalaanbod op de Taalschool en de begeleiding naar de reguliere school.

Hoogbegaafdheid

Risico op onderwijsachterstanden geldt voor leerlingen van verschillende niveaus, zo kan dit ook gelden voor hoogbegaafde leerlingen. Het risico op achterstanden voor hoogbegaafde leerlingen kan veroorzaakt worden doordat de omgeving niet aansluit op de (stimulerings-)behoefte die het kind nodig heeft. In Lelystad wordt op het gebied van hoogbegaafdheid samengewerkt onder de noemer Lelystad HoogBegaafd. Dat is een samenwerking van de verschillende schoolbesturen in samenwerking met het samenwerkingsverband passend onderwijs Lelystad-Dronten (POLD). Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid kunnen projecten rondom hoogbegaafdheid worden ondersteund die zich richten op de omgevingsfactoren van het kind.

Ondersteuningsniveau-3

Binnen het onderwijsachterstandenbeleid is er ook een belang om de ondersteuningsniveaus in het onderwijs te versterken. Met name het ondersteuningsniveau-3 (ON3) in het onderwijs is een belangrijke factor in het voorkomen van onderwijsachterstanden. Binnen ondersteuningsniveau-3 ontvangen leerlingen begeleiding voor hardnekkige lees- en taalproblemen.
Doel van de versterking van deze ondersteuning is om lees- en taalproblemen vroegtijdig te signaleren op school en leerlingen tijdig intensieve ondersteuning te bieden, zodat risico op onderwijsachterstanden of zwaardere vormen van ondersteuning en zorg waar mogelijk worden voorkomen. Deze aanpak sluit aan bij de Lelystadse preventieve leesaanpak, waarin onderwijs, zorgaanbieders en Passend Onderwijs nauw samenwerken.

7 OVERKOEPELENDE THEMA'S

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid is een vanzelfsprekend thema, maar tegelijkertijd ook belangrijk om apart uit te lichten. Binnen het onderwijskansenbeleid wordt ouderbetrokkenheid beschouwd als een belangrijke succesfactor voor het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. Daarbij wordt vanuit de landelijke samenwerking gemeenten, voorschoolse voorzieningen en scholen gestimuleerd om ouders actief te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en bij het educatieve aanbod.

Daarbij komt in gesprekken met de partners meermaals naar voren dat er oog is voor de ouderbetrokkenheid en de waarde daarvan. De wens is om verschillende initiatieven rondom ouderbetrokkenheid, zoals koffieochtenden, weer op te pakken en weer uit te bouwen. In de samenwerking, tussen partijen, ligt het initiatief en regie bij de voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs. De overtuiging is dat zij de ontwikkelprofessionals zijn die een goed beeld hebben welke organisaties kunnen aansluiten bij de ontwikkeling van de leerling en behoefte van ouders.

Sociaal-emotionele aanpak

Binnen het onderwijsachterstandenbeleid worden gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en pedagogische kwaliteit gezien als essentiële voorwaarden voor kansengelijkheid. Hoewel taal- en leerontwikkeling centraal staan, benadrukken de landelijke richtlijnen dat effectieve achterstandenbestrijding alleen mogelijk is wanneer kinderen zich veilig voelen, sociaal-emotioneel goed ontwikkelen en worden begeleid door deskundige professionals in een sterk pedagogisch klimaat.[8] Ook vanuit de gesprekken met het werkveld in Lelystad kwam naar voren dat pedagogische klimaat randvoorwaardelijk is.

Het risico op sociaal-emotionele achterstanden door omgevingsfactoren krijgt aandacht op de basisscholen door onder andere sociaal-emotioneel onderwijs, begeleiding op school en trainingen voor ouders. Een voorwaarde voor het onderwijsachterstandenbeleid is echter dat de inzet voor geïndiceerde kinderen met een (risico op) onderwijsachterstanden is en niet bedoeld is voor kinderen waarbij gedrag voortkomt uit persoonlijkheidsproblematiek.

Visieontwikkeling jonge kind

Vanuit de maatschappelijke agenda wordt door de gemeente gesteld dat een doorgaande lijn essentieel is voor latere deelname in de maatschappij. De doorgaande lijn, vanuit de voorschool, is belangrijk, omdat dit de resultaten en kansen voor een goede start versterkt. Deze doorgaande lijn wordt geborgd in overleggen die plaatsvinden tussen diverse partijen die onderdeel zijn van de lokaal educatieve agenda (LEA). Door de gemeente en deze partijen wordt een visie op het jonge kind ontwikkeld en samenwerkingsafspraken gemonitord. Zo wordt de doorgaande lijn naar de basisschool geborgd en sluit de vroegschoolse educatie aan bij kleuters uit groep 1 en 2 van het basisonderwijs, die geïndiceerd zijn met een VE-indicatie.[9]

School in de wijk

In de Maatschappelijke Agenda stelt de gemeente Lelystad dat ieder kind gelijke kansen op ontwikkeling heeft. Dit vraagt een goede en stevige samenwerking in de wijk tussen alle partijen die betrokken zijn bij de pedagogische basis. Tegelijkertijd signaleren de partijen en de gemeente dat vanuit verschillende gebieden oplossingen vaak fragmentarisch op worden gepakt, waarbij afspraken, rollen en verantwoordelijkheden niet altijd duidelijk zijn. Dit resulteert onder andere in

[8] *Verhogen van educatieve kwaliteit op de GOAB agenda (maart 2021 – Sardes/Oberon)*
[9] *Sterk VVE Symposium "Doorgaande lijnen 0-8 jaar". [vinci-topo...derwijs.nl]*

versplintering van het werkveld waardoor mogelijk minder doeltreffend kan handelen. Dit resulteert onder andere in versplintering van het werkveld waardoor mogelijk minder doeltreffend gehandeld kan worden. Daarnaast komt vanuit het onderwijs in Lelystad een signaal dat de maatschappelijke functie van een school steeds meer wordt aangesproken. De maatschappij komt steeds meer de school binnen, dit zorgt vaak voor nieuwe vraagstukken en oplossingen. Kortom het onderwijs, de gemeente en de partners er omheen staan voor de opgave om het onderwijs toekomstbestendig te maken.

Onder de noemer ‘school van de toekomst’ worden alle initiatieven die rondom het onderwijs spelen samengebracht. Dit omvat bijvoorbeeld landelijke initiatieven als de brugfuncties, de gemeentelijke ondersteuning vanuit 'versterken van de basis', de programma's vanuit ‘Samen Lelystad Oost’, de gezonde basisschool van de toekomst, het initiatief van familiescholen enzovoorts.
Door onderwijs, preventie, welzijn, zorg en wijkgerichte initiatieven actief met elkaar te verbinden, ontstaat een samenhangend netwerk rondom kinderen en gezinnen. Door integraal te werken tussen partijen en beleidsterreinen wordt het pedagogisch klimaat versterkt, de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd en de kansengelijkheid wordt vergroot.

[8] *Verhogen van educatieve kwaliteit op de GOAB agenda (maart 2021 – Sardes/Oberon)*
[9] *Sterk VVE Symposium “Doorgaande lijnen 0-8 jaar”. [vinci-topo...derwijs.nl]*



8 SAMENWERKING, MONITORING EN EVALUATIE

De uitvoering van het Onderwijsachterstandenbeleid in Lelystad wordt ondersteund door een aantal bestaande overleg- en samenwerkingsstructuren waarin onderwijs, kinderopvang, gemeente en samenwerkingspartners gezamenlijk werken aan gelijke kansen voor kinderen. Deze structuren zorgen voor afstemming, kennisdeling, monitoring en gezamenlijke besluitvorming rondom de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar.

Structuren

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

De LEA vormt het strategische overlegplatform waarin gemeente, schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en andere onderwijs- en jeugdpartners samenwerken aan de belangrijkste onderwijs- en ontwikkelvraagstukken in Lelystad. Binnen de LEA worden wettelijke kaders, gezamenlijke ambities vastgesteld, resultaten besproken en ontwikkelingen binnen het Onderwijsachterstandenbeleid gevolgd. De LEA biedt daarmee het bestuurlijke kader waarbinnen partners gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het vergroten van kansengelijkheid en het versterken van de educatieve kwaliteit.

Expertisenetwerk Jonge Kind

Het netwerk Expertise Jonge Kind is het uitvoerende overlegplatform waarin professionals uit jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, onderwijs en ondersteunende organisaties samenkomen rondom de ontwikkeling van jonge kinderen. Binnen dit netwerk staat kennisdeling centraal en wordt gewerkt aan het versterken van professionele vaardigheden op het gebied van taalontwikkeling, spelend leren, ouderbetrokkenheid, signalering van ontwikkelingsrisico's en inclusieve ondersteuning. Het netwerk draagt bij aan een gezamenlijke pedagogische en educatieve visie en ondersteunt professionals bij het bieden van passende ondersteuning aan kinderen die extra aandacht nodig hebben.

Door deze structuren met elkaar te verbinden ontstaat een samenhangende infrastructuur waarin bestuur, beleid, uitvoering en professionele ontwikkeling elkaar versterken. Hierdoor kan Lelystad vroegtijdig inspelen op ontwikkel- en onderwijsbehoeften van kinderen en gezamenlijk werken aan het vergroten van onderwijskansen voor alle kinderen.

Rollen en verantwoordelijkheden

Het realiseren van gelijke onderwijskansen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen. Binnen het Onderwijsachterstandenbeleid heeft iedere partner een eigen rol en verantwoordelijkheid, waarbij samenwerking en gedeeld eigenaarschap centraal staan.

Ouders en verzorgers

Ouders zijn misschien wel de belangrijkste partij. Zij zijn altijd in regie en daardoor de belangrijkste partner in de ontwikkeling van hun kind. Soms hebben ouders ondersteuning nodig om in regie te zijn of te blijven, maar het uitgangspunt is dat ouders altijd de belangrijkste verantwoordelijke zijn. Het onderwijsachterstandenbeleid richt zich daarom ook actief op het versterken van ouderbetrokkenheid. Door een goede samenwerking tussen ouders, kinderopvang, scholen en ondersteunende organisaties wordt gewerkt aan een stimulerende leeromgeving thuis en op school.

Gemeente Lelystad
De gemeente is verantwoordelijk voor de regie op het Onderwijsachterstandenbeleid en de wettelijke taken rondom onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). De gemeente stelt beleidskaders op, verdeelt beschikbare middelen, bewaakt de voortgang van de doelstellingen en stimuleert samenwerking tussen betrokken partners. Daarnaast zorgt de gemeente voor monitoring en evaluatie van de resultaten en faciliteert zij de overlegstructuren waarbinnen afspraken worden gemaakt.

Jeugdgezondheidszorg (Icare JGZ)
De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is verantwoordelijk voor het vroegtijdig signaleren van kinderen met een risico op onderwijsachterstanden. Daarnaast verwijst en leidt de JGZ actief doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie.
Van de JGZ wordt verwacht dat zij ouders actief informeert en motiveert om gebruik te maken van het VE-aanbod. Ook draagt zij verantwoordelijkheid voor samenwerking en gegevensuitwisseling met gemeenten en VE-aanbieders binnen wettelijke kaders.

Kinderopvangorganisaties en voorschoolse voorzieningen
Kinderopvangorganisaties zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van kwalitatief goede voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen. Zij dragen zorg voor een stimulerende ontwikkelomgeving, vroegtijdige signalering van ontwikkelingsachterstanden en een goede samenwerking met ouders. Daarnaast zorgen zij voor een zorgvuldige overdracht naar het basisonderwijs, zodat de ontwikkeling van kinderen zoveel mogelijk ononderbroken kan worden gevolgd.

Schoolbesturen en basisscholen
Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van kwalitatief goed onderwijs en het creëren van een ondersteunende leeromgeving waarin alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Scholen signaleren onderwijs- en ontwikkelbehoeften, bieden passende ondersteuning en werken samen met ouders en ketenpartners. Tevens dragen scholen bij aan de uitvoering van gezamenlijke ambities op het gebied van taalontwikkeling, leesbevordering, ouderbetrokkenheid en kansengelijkheid.

Samenwerkingspartners
Partners zoals het samenwerkingsverband passend onderwijs, welzijnsorganisaties, bibliotheek, jeugdhulp, landelijke informatie en samenwerkingsnetwerken (zoals Sterk VVE en GOAB) en andere maatschappelijke organisaties leveren expertise en ondersteuning waar nodig. Zij dragen bij aan een integrale aanpak rondom kinderen en gezinnen, zodat onderwijs, opvoeding, gezondheid en ontwikkeling zoveel mogelijk op elkaar aansluiten.

Impact en monitoring
Concrete monitoring en beschreven doelen zijn belangrijk om de kwalitatieve en kwantitatieve inzet van het onderwijs-kansenbeleid te volgen. Uitgangspunt is dat we data geïnformeerd met elkaar werken. Er zijn verschillende indicatoren die data genereren waardoor er inzicht komt in het bereik en de ontwikkeling van kinderen met (een risico op) onderwijsachterstanden. Daardoor kunnen onderdelen van het beleid doorontwikkelen, aanpassen en evalueren. In hoofdstuk 3 staat het overzicht van de doelen en resultaatafspraken waarop de monitoring zal plaatsvinden.

Kwaliteitscyclus

Lelystad is continu in beweging en blijft leren. De gemeente Lelystad werkt voor het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) met een systematische en cyclische werkwijze, gebaseerd op de landelijke GOAB-kwaliteitscyclus VVE. Deze PDCA-cyclus (Plan–Do–Check–Act) zorgt voor een continue verbetering van de kwaliteit, uitvoering en opbrengsten van de gehele 0–12 aanpak. Het doel is om doorlopende sturing, gezamenlijke verantwoordelijkheid en datagedreven werken te borgen binnen alle OAB-onderdelen: voorschoolse educatie, vroegschoolse educatie, gezinsondersteuning, basisvaardigheden in het primair onderwijs en wijkgerichte interventies.[10]

De Lelystadse kwaliteitscyclus verbindt het onderwijsachterstandenbeleid direct aan de LEA structuur en de afspraken die we met kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, Icare JGZ en maatschappelijke partners maken. Hiermee sluiten we aan op de uitgangspunten uit de GOAB-handreiking, waarin wordt benadrukt dat monitoring en evaluatie nooit losstaande activiteiten zijn, maar onderdeel van een bredere, lerende samenwerkingsstructuur.

[10] *GOAB (2026). Handreiking Kwaliteitscyclus VVE. [goab.eu], [goab.eu]*

9 BEGROTING

De beschikbare middelen binnen het Onderwijsachterstandenbeleid 2027–2030 worden ingezet in overeenstemming met de wettelijke verplichtingen en aanvullende inzet rondom het tegengaan van onderwijsachterstanden en het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen in Lelystad. In de jaren na 2026 zullen de middelen voor de gemeente, op basis van de voorlopige toekenning, ongeveer rond de €7 miljoen per jaar zijn. Waarvan naar schatting €3 miljoen per jaar voor de indicering, toeleiding en voorschoolse plekken bestemd is. De gelden die totaal, voor de voorschoolse plekken en het primair onderwijs, definitief beschikbaar komen zijn jaarlijks terug te vinden op de website van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

In de verstrekking van de middelen wordt als uitgangspunt genomen dat de middelen voor indicering, toeleiding en kindplekken, materialen, hbo-medewerker en professionalisering voor voorschoolse educatie (VE) prioritair worden ingezet. Nadat de benodigde middelen voor de wettelijke uitvoering van VE zijn toegekend, worden de resterende middelen ten tweede ingezet over de voor- en vroegschoolse interventies en de overkoepelende thema's binnen het onderwijsachterstandenbeleid.

Na de verstrekking van de wettelijke taken worden ten derde de middelen ingezet voor een groepsaanpak op achterstandsscholen, zodat scholen met een relatief hoge concentratie leerlingen met risico op onderwijsachterstanden deze leerlingen effectief kunnen ondersteunen. Voor scholen met een kleiner aantal doelgroepkinderen wordt een gerichte schoolaanpak gefinancierd, waardoor ook daar maatwerk en passende ondersteuning mogelijk blijven.
Daarnaast worden ten vierde middelen beschikbaar gesteld voor de Taalschool Lelystad en de begeleiding van moederscholen op het gebied van NT2, om de taalontwikkeling van leerlingen optimaal te stimuleren. Dit is ook vastgelegd in een gezamenlijk convenant met de schoolbesturen. Ook wordt ten vijfde geïnvesteerd in de uitvoering van de visie op het jonge kind, waarbij onderwijs, kinderopvang, zorgpartners en gemeente samenwerken aan een doorgaande ontwikkellijn; de kosten voor projectleiding maken hier onderdeel van uit.

Verder wordt ten zesde bijgedragen aan de ON3-aanpak, waarmee het ondersteuningsniveau voor leesproblemen wordt versterkt en de instroom in specialistische dyslexiezorg kan worden beperkt.
Daarna blijft ruimte beschikbaar voor overige aanvragen, zoals bijvoorbeeld combinatiefuncties, gezinsaanpak geletterdheid, hoogbegaafdheid en sociaal-emotionele ondersteuning et cetera, zodat kan worden ingespeeld op aanvullende onderwijsbehoeften en ontwikkelingen.

[10] *GOAB (2026). Handreiking Kwaliteitscyclus VVE. [goab.eu]*



BIJLAGE 1: Data

Het Centraal Bureau voor statistiek (CBS) analyseert ieder jaar aan de hand van de beschreven factoren in hoofdstuk drie het aantal kinderen dat onder de noemer ‘doelgroepkinderen onderwijsachterstandsbeleid’ vallen.

Hieronder staat de verschillende data voor Lelystad weergegeven.

ALLE KINDEREN 2025:			
	Landelijke doelgroep		
Wijken	**Totaal**	**Aantal**	**%**
Totaal	8.855	2.120	24
Atolwijk	1.130	365	32
Bolder	1.165	320	27
Boswijk	1.085	250	23
Buitengebied	100		
Havendiep	1.085	200	18
Kustwijk	1.320	215	16
Lelystad-Haven	350	65	19
Stadshart	125	35	28
Warande	665	150	23
Waterwijk-Landerijen	1.180	245	21
Zuiderzeewijk	655	265	40
Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid			

Voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt er ook onderscheid gemaakt in leeftijd, namelijk in het aantal peuters (0-4 jaar) en kleuters (4-6 jaar) dat risico loopt op onderwijsachterstanden.

PEUTERS 2025:			
	Landelijke doelgroep		
Wijken	**Totaal**	**Aantal**	**%**
Totaal	1.400	325	23
Atolwijk	190	50	26
Bolder	165	40	24
Boswijk	175	45	26
Buitengebied	15		
Havendiep	180	40	22
Kustwijk	190	40	21

Lelystad-Haven	70	10	14
Stadshart	30		
Warande	115	20	17
Waterwijk-Landerijen	180	35	19
Zuiderzeewijk	90	35	39
Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid			

BASISSCHOOLLEERLINGEN 2025:			
	Landelijke doelgroep		
Wijken	**Totaal**	**Aantal**	**%**
Totaal	7.460	1.800	24
Atolwijk	940	315	34
Bolder	1.000	285	28
Boswijk	915	205	22
Buitengebied	85		
Havendiep	905	160	18
Kustwijk	1.130	175	15
Lelystad-Haven	280	55	20
Stadshart	95	25	26
Warande	550	130	24
Waterwijk-Landerijen	1.000	215	22
Zuiderzeewijk	565	230	41
Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid			

Ook voor basisscholen is er data te vinden die informatie geeft over de populatie van VVE-leerlingen op een school. Er wordt jaarlijks een weging (achterstandsscore) door DUO verstrekt die de populatieopbouw van een school laat zien. In combinatie met het aantal leerlingen wordt hierop de dichtheid bepaald van het aantal leerlingen dat onder de noemer doelgroepkinderen (VVE) vallen. De scholen met een hoge dichtheid VVE-leerlingen zijn de zogenaamde achterstandsscholen. Echter is het beleid gericht op alle leerlingen, dus ook op VVE-leerlingen die op een andere school zitten.

School	Vestigingscode	Leerlingen	Achterstandsscore
De Vuurtoren	15PG00	253	83,99
De Poolster	16ZC00	251	82,21
IKC de Zeearend	12QA00	150	59,59
De Finnjol	16NU00	133	56,71
IKC de Boslelie	13IP00	177	53,59
Driestromenland	15UW00	129	52,81
De Lepelaar	16CA00	143	50,67
De Brink	16YM00	166	45,48
Het Mozaïek	15IR00	144	41,08
OBS De Optimist	16DM00	172	39,09
Ichthus	14KM00	95	35,47
De Grundel	16KA00	205	30,76
De Tjalk	16XS00	268	28,85
IKC De Toermalijn	13DH00	292	24,37
Al-Ihsaan	28BL00	187	23,33
Horizon	15QG00	202	22,34
De Regenboog	15WK00	201	20,80
De Sluis	16ZS00	200	18,34
De Kring	12XI00	403	18,15
De Driemaster	16MD00	239	15,93
De Albatros	16HL00	221	10,50
De Schakel	15SQ00	198	8,83
De Meander	16IV00	341	8,36
Timotheüsschool	07AA00	107	6,89
De Helmstok	06RU00	117	5,91
De Triangel	16UD00	220	4,72
3Sprong	15LH00	261	4,58
De Windroos	16AK00	230	1,22
CBS Stella Nova	32GR00	13	0,77
De Tjotter	16NB00	380	0,00
De Boeier	16GB00	392	0,00
Kindcentrum Warande	31WE00	426	0,00
Vrije School	31WV00	66	0,00

School	Vestigingscode	Leerlingen	Achterstandsscore
Lelystad			
De Wingerd	15FM00	241	0,00
De Lispeltuut	27TZ00	257	0,00

BIJLAGE 2: Ambities, doelen en monitoring 2027-2030

Hoofddoel
Leerlingen starten of stromen met gelijke kansen uit in het onderwijs. Aan het eind van de basisschool wordt, in Lelystad, een onderwijsniveau behaald zoals dat in Nederland gemiddeld is voor een gelijke populatie aan leerlingen. Door deze gelijke (onderwijs)kansen en uitstroom wordt de integratie in de maatschappij verhoogd en segregatie voorkomen.

Monitoring
In de onderwijsmonitor vanaf 2027 wordt de stand rondom het hoofddoel en de overige monitoring (zoals hieronder beschreven) opgenomen. Zo blijft de gemeenteraad geïnformeerd en kan middels vaste structuren op de hoogte worden gesteld.

Indicering en toeleiding

- Er is volledig zicht op het aantal VE-indicaties en de reden voor het afgeven van de indicatie.
- Ouders, van een baby of peuter die mogelijke onderwijsachterstanden kan opbouwen, worden begeleid naar voorschoolse educatie en in contact gebracht met vroege taal/leesstimuleringsprojecten.
- De monitoring van de doorgaande lijn (op basis van de zeven thema's) in het aanbod voor baby's, peuters, kleuters en basisschoolleerlingen, wordt door iedere partij ingevuld en besproken.

Monitoring indicering en toeleiding
Het (non)bereik van doelgroepkinderen wordt gemonitord in het systeem genaamd 'Peutermonitor' en de monitor 'doorgaande lijn Lelystad'. Hier worden cijfers in genoteerd door de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en gemeente. Daardoor is inzichtelijk wat het aantal indicaties en de reden voor indicatie is. In de subsidieverantwoording vanuit de jeugdgezondheidszorg blijkt het aantal ouders dat actief is begeleid naar voorschoolse educatie.

Voorschool

- Er is volledig zicht op het bereik en non-bereik van (geïndiceerde) kinderen, gespecificeerd op basis van leeftijd, reden waarop geïndiceerd is en herkomst in de stad.
- Minimaal 80% van alle doelgroepkinderen volgt voorschoolse educatie.
- Non-bereik wordt inzichtelijk gemaakt per wijk, leeftijd en reden van non-bereik.
- Er is zicht op hoeveel uur doelgroepkinderen in Lelystad VVE volgen en hoe de groep is samengesteld.
- De partners bespreken kwartaalcijfers in werkgroep van de LEA, genaamd 'visie op jonge kind'.
- De overdracht naar de basisschool is gestandaardiseerd in een overdrachtsformulier.

Monitoring voorschool
Het (non)bereik van doelgroepkinderen wordt gemonitord in het systeem genaamd 'Peutermonitor'. Hier worden cijfers in genoteerd door de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en gemeente. Daardoor is inzichtelijk te maken wat het bereik en reden voor non-bereik is. De kwartaalcijfers worden besproken in de werkgroep onder regie van de gemeente.

Basisschool

- 80% van de doelgroep leerlingen op achterstandsscholen start groep 3 zonder significante achterstand.
- 95% van de doelgroep leerlingen op achterstandsscholen behaalt eind groep 8 minimaal het basisreferentieniveau 1F.
- Er is volledig zicht op doelgroep leerlingen op basisscholen die niet onder de noemer achterstandsschool vallen.
- In groep 8 stroomt 80% van de VVE-leerlingen op achterstandsscholen uit met een passend schooladvies op basis van de op- en afstroom in het voortgezet onderwijs (VO).
- Scholen werken aantoonbaar met effectieve interventies.

Monitoring basisschool

Middels de werkafspraken vanuit de doorgaande ontwikkellijn wordt ingezet op zicht op doelgroep leerlingen en het volgen van de ontwikkeling. De resultaten van de VVE-leerlingen worden gemonitord op achterstandsscholen door de inzet van logopedische screening en de uitstroom door referentiescores. De interventies worden onder regie van de gemeente besproken in de werkgroep 'visie jonge kind' en op bestuurlijk niveau, tussen onderwijsbestuur en college, in de Lokaal Educatieve Agenda. Daarbij wordt middels 'school van de toekomst' gekeken naar de verschillende inzet binnen het onderwijs en daarmee ook naar effectieve interventies.

BIJLAGE 3: Analyse vorig beleid

Vanuit het vorige beleid zijn een aantal doelen opgesteld om samen aan te werken. Samengevat is er met alle partijen aan de doelen gewerkt. Tegelijkertijd zien we ook dat de percentages niet altijd haalbaar leken. De wens is om in het nieuwe beleid dit meer gezamenlijk te zien en terug te rapporteren in de jaarlijkse evaluaties. Zo blijven ook deze indicatoren relevant.

Hoofddoel

Leerlingen starten of stromen met gelijke kansen uit in het onderwijs. Aan het eind van de basisschool wordt, in Lelystad, een onderwijsniveau behaald zoals dat in Nederland gemiddeld is voor een gelijke populatie aan leerlingen. Door deze gelijke (onderwijs)kansen en uitstroom wordt de integratie in de maatschappij verhoogd en segregatie voorkomen.

Analyse

Het hoofddoel is deels behaald; van de achterstandsscholen heeft 87% het onderwijsniveau behaald zoals dat landelijk gemiddeld is voor deze populatie aan leerlingen.

Indicering & toeleiding

Er is zicht op het bereik en non-bereik van (geïndiceerde) kinderen, gespecificeerd op basis van leeftijd, reden waarop geïndiceerd is en herkomst in de stad.

Analyse

Vanuit Icare JGZ het grootste deel van de ouders bereikt middels het consultatiebureau. Daarbij worden gemiddeld rond de 320 kinderen per jaar geïndiceerd met een VVE-indicatie. De hypothese is dat dit nog vaak gebeurt op minder stimulerende taal/reken omgeving. Daarin is de wens om meer onder de aandacht te brengen van de uitvoering dat de VVE-indicatie ook afgegeven wordt op andere factoren.

Er is beperkt zicht op de reden van het non-bereik van geïndiceerde kinderen. Dit betekent dat er nog geen zicht is op de reden waardoor kinderen niet deelnemen aan VE-aanbod.
Wens is om dit in de nieuwe periode meer inzichtelijk te maken.

Baby's en Peuters

Ouders, van een baby of peuter die mogelijke achterstanden kan opbouwen, worden begeleid naar voorschoolse educatie en in contact gebracht met vroege taal/leesstimuleringsproject

Analyse

In de afgelopen periode bleek dat de doelgroepouders vaak niet op de hoogte waren van het VE-aanbod doordat dit niet duidelijk was, minder begrepen werd of de noodzaak niet werd ingezien.
Hierom is er meer ingezet, onder andere in samenwerking met samen Lelystad Oost, op preventieve huisbezoeken. Dit resulteert in kortere lijnen met ouders.

Vanuit de gesprekken in de afgelopen beleidsperiode kwam naar voren dat het wenselijk is om gezamenlijk een gezinsgerichte aanpak geletterdheid te ontwikkelen.
Vanuit de gemeente is hierin, in samenspraak met de bibliotheek een Theory Of Change (TOC) ontwikkeld. Daarin wordt de doorgaande lijn geletterdheid gekoppeld aan het gezin. Op basis hiervan worden subsidie-, LEA- en bestuurlijke gesprekken gevoerd. Wens is om dit te continueren.

Kinderopvang en Voorschoolse Educatie

Vanuit het vorige beleid waren er een aantal ambities opgenomen, namelijk:

- 100% van de geïndiceerde kinderen word bereikt en volgt voorschoolse educatie.
- Er is voldoende, gevarieerd en gespreid, aanbod van voorschoolse educatie binnen de gemeente Lelystad.
- Kinderen krijgen 16 uur per week en in totaal 960 uur voorschools aanbod.
- Voorschoolse voorzieningen bieden een kwalitatief en onderbouwd VE-aanbod wat is gericht op het stimuleren van de (onderwijs)ontwikkeling. Daarnaast werken ze aan het bevorderen van de integratie, voorkomen van segregatie en het verhogen van de ouderbetrokkenheid.

Analyse

Vanuit de gesprekken en verantwoordingen van JGZ, kinderopvang en onderwijs is gebleken dat niet ieder van de kinderen en ouders op de juiste manier wordt bereikt. Zoals eerder beschreven is de reden voor non-bereik nog niet altijd duidelijk wat redenen zijn voor non-bereik. Hier wordt in de komende periode op ingezet.

Op basis van het overschot aan kindplekken kan geconcludeerd worden dat er voldoende aanbod is. Daarbij zijn meerdere peuterspeelzalen veranderd in VE-zalen. Ook is er binnen de stad een gevarieerd aanbod van verschillende aanbieders die de populatie, goed, lijken te bedienen. De vraag is echter wel of er genoeg zalen zijn en hoe dit zich ontwikkeld als er meer VE-kinderen zullen komen door meer inzet op non-bereik. Daar is echter vanuit Lelystad Oost (NPLV-gebied) in gepilot door kinderopvanglocaties om te turnen naar VE-zalen.

Kinderen in Lelystad krijgen over het aanbod van 16 uur voorschoolse educatie, maar niet altijd wordt hier door ouders gebruik van gemaakt. Nogmaals, de reden waardoor dit aantal lager is, is onduidelijk. Hier wordt door de Peutermonitor intensiever op ingezet. Aan de hand van deze analyse kan daarop worden ingezet. In Lelystad wordt een kwalitatief en onderbouwd aanbod geëist bij de verstrekking. Door de onderwijsinspectie, die de handhaving en beleid controleert, wordt genoemd dat beleid streng maar rechtvaardig is. In de monitor van handhavingsbeleid blijkt dat de handhavingsmelding minder gericht zijn op de methodiek.

Primair onderwijs

Vanuit het vorige beleid waren er een aantal ambities opgenomen, namelijk:

- De leerling met VVE-indicatie laat een groei zien in ontwikkeling naar groep 3. Eind groep 3 heeft 75% van de leerlingen geen significant verschil in ontwikkeling ten opzichte van leeftijdsgenoten.
- In groep 8 stroomt 100% van de leerlingen, met een VVE-indicatie, uit met minimaal het basisniveau van rekenen en taal (referentieniveau 1F).
- Er worden effectieve, evidence en practise based, methodieken en interventies ingezet om de cognitieve en sociale onderwijsachterstanden te voorkomen en/of te verkleinen.
- De basisscholen werken aan het bevorderen van de integratie, voorkomen van segregatie en het verhogen van de ouderbetrokkenheid.

Analyse

De cijfers voor VVE-leerlingen zijn diffuus blijkt uit de analyse. Op scholen is nog niet altijd een monitoringssysteem ingeregeld, daarbij is bij aanmelding niet altijd duidelijk welk kind een VE-indicatie heeft. De wens is om dit vorm te geven door een sterke overdracht en startgesprek met ouders. Daar zijn in de beleidsperiode gesprekken over opgestart binnen 'Visie jonge kind'.

De scores van de achterstandsscholen laten zien dat er op sommige scholen nog een verschil is ten opzichte van het landelijke gemiddelde op gebied van referentiescores, maar ook een aantal scholen op een goede score zitten. De ambitie van honderd procent zorgt hierin ook voor georganiseerde teleurstelling, voorstel is om deze ambitie aan te laten sluiten bij de signaleringswaarden van de inspectie. De scores zijn ook niet eenduidig te verklaren vanuit het vorige onderwijskansenbeleid. Wens is om dit meer kindgericht te volgen. Echter is daarin wel het voorstel om dit niet onnodig administratieve last op te laten leveren, daarover worden in de komende periode gesprekken gevoerd middels het beleid. De raad zal in de onderwijsmonitor, vanaf 2027, op de hoogte worden gebracht. Ook in de bestuurlijke overleggen en de LEA (eerder BOJOL), staat de voortgang en de resultaten van het onderwijs en het kansenbeleid vast op het programma middels de onderwijsmonitor.

Overkoepelende thema's

Vanuit het vorige beleid waren er een aantal overkoepelende thema's, namelijk:

- Er is een doorgaande lijn in het aanbod, voor baby's, peuters, kleuters en basisschoolleerlingen, op het gebied van sociaal-emotionele achterstanden, bevorderen van integratie, voorkomen van segregatie, ouderbetrokkenheid en overdracht tussen professionele partners.
- De kwantitatieve en kwalitatieve data geven input in het onderwijsachterstandenbeleid waardoor het complexe proces beter te sturen is, dit is te zien door meer inzicht in cijfers en ontwikkeling.

Analyse

In de LEA zijn de overkoepelende thema's besproken in de afgelopen beleidsperiode. Vanuit daar is ook besloten om het traject 'ononderbroken ontwikkellijn of visie jonge kind' in te zetten voor de doorgaande lijn. Deze thema's worden in dit project besproken en krijgen daardoor meer focus. Op het gebied van data is de afgelopen periode vooral gebruik gemaakt van geselecteerde data (onder andere te vinden in de onderwijsmonitor). De komende beleidsperiode is het wenselijk om in te zetten op een meer gerichte monitorings- en verantwoordingscyclus.

BIJLAGE 4: Achtergrondinformatie onderwijsachterstandenbeleid

In deze bijlage wordt een korte toelichting gegeven op de belangrijkste bronnen die zijn gebruikt bij de totstandkoming van het Onderwijsachterstandenbeleid Lelystad 2027-2030. De hyperlinks verwijzen naar de oorspronkelijke bronlocaties op internet. Daarna zijn er een aantal interessante wetenschappelijke artikelen opgenomen die het OAB van Lelystad ondersteunen.

1. Financiering aanpak onderwijsachterstanden | Rijksoverheid

Hyperlink:
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/onderwijsachterstanden

Deze informatiepagina van de Rijksoverheid beschrijft het landelijke onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en de wijze waarop gemeenten middelen ontvangen voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden. De pagina licht toe welke wettelijke taken gemeenten hebben, hoe de bekostiging is opgebouwd en welke verantwoordelijkheden gemeenten, onderwijsinstellingen en voor- en vroegschoolse voorzieningen hebben binnen het stelsel. Deze bron is gebruikt voor de beschrijving van de gemeentelijke verantwoordelijkheid en de financieringssystematiek van het onderwijsachterstandenbeleid.

2. Achterstandsscores Primair Onderwijs | CBS

Hyperlink:
https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/onderwijs/achterstandsscores

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent jaarlijks de onderwijsachterstandsscores voor basisscholen in Nederland. Deze scores geven inzicht in de mate waarin leerlingen op een school risico lopen op een onderwijsachterstand op basis van omgevingskenmerken. De gegevens worden gebruikt voor de verdeling van onderwijsachterstandsmiddelen. Deze bron is gebruikt voor de analyse van scholen met een verhoogde concentratie doelgroep leerlingen en voor de bepaling van achterstandsscholen binnen Lelystad.

3. Dossier Onderwijsachterstanden | CBS

Hyperlink:
https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-onderwijsachterstanden

Het CBS-dossier Onderwijsachterstanden bevat informatie over de landelijke onderwijsachterstandsindicator. Het model brengt risico's op onderwijsachterstanden in beeld op basis van factoren zoals opleidingsniveau van ouders, herkomstland van de moeder, verblijfsduur in Nederland en schuldenproblematiek. De informatie uit dit dossier is gebruikt voor de onderbouwing van de doelgroep en de uitleg van de achterstandsindicatoren.

4. Maatschappelijke Agenda Lelystad 2023 – “Voor elkaar zorgen”

Hyperlink:
https://www.lelystad.nl

De Maatschappelijke Agenda vormt het beleidskader voor het sociaal domein van de gemeente Lelystad. Hierin staan preventie, ontmoeting, eigen kracht en samenwerking centraal. Voor het onderwijsachterstandenbeleid is deze bron gebruikt als onderbouwing van de gezinsaanpak, community building en de verbinding tussen onderwijs, opvoeding en sociale samenhang.

5. Peutermonitor

Hyperlink:
https://www.innovatienul13.nl/peutermonitor

De Peutermonitor is een monitoringsinstrument dat gemeenten ondersteunt bij het verkrijgen van inzicht in het bereik en non-bereik van doelgroeppeuters. Daarnaast biedt het informatie over deelname aan voorschoolse educatie, wijkgegevens en toeleiding naar voorzieningen. Binnen het Lelystadse onderwijsachterstandenbeleid wordt de Peutermonitor ingezet om datagedreven te werken en beter zicht te krijgen op deelname aan voorschoolse educatie.

6. GOAB Handreiking Starters VE

Hyperlink:
https://www.goab.eu

De handreiking van GOAB ondersteunt gemeenten en uitvoerende organisaties bij de inrichting en uitvoering van voorschoolse educatie. De publicatie beschrijft wettelijke vereisten, kwaliteitscriteria, samenwerking tussen partners en voorbeelden van effectieve werkwijzen. Deze bron is gebruikt voor de beschrijving van voorschoolse educatie, kwaliteitseisen, ouderbetrokkenheid en pedagogische ondersteuning.

7. Sterk VVE / Universiteit Utrecht – Local Educational Policy and Quality of ECEC

Hyperlink:
https://www.sterkvve.nl

Dit onderzoek richt zich op de relatie tussen lokaal onderwijsbeleid en de kwaliteit van voorzieningen voor voor- en vroegschoolse educatie (ECEC: Early Childhood Education and Care). De studie laat zien dat lokaal beleid en samenwerking tussen partners van invloed zijn op de kwaliteit van het aanbod en de ontwikkelkansen van kinderen. De bron is gebruikt ter onderbouwing van de groepsaanpak op scholen met relatief veel doelgroepleerlingen.

8. Verhogen van educatieve kwaliteit op de GOAB-agenda (Sardes/Oberon, 2021)

Hyperlink:
https://www.sardes.nl

Deze publicatie van Sardes en Oberon beschrijft factoren die bijdragen aan hoge educatieve kwaliteit binnen voor- en vroegschoolse educatie. Onderwerpen zoals pedagogisch klimaat, professionalisering, ouderbetrokkenheid en samenwerking staan centraal. De inzichten zijn gebruikt bij de uitwerking van de sociaal-emotionele aanpak en kwaliteitsontwikkeling binnen het onderwijsachterstandenbeleid.

9. Sterk VVE Symposium "Doorgaande lijnen 0-8 jaar"

Hyperlink:
https://www.sterkvve.nl

Deze publicatie beschrijft wetenschappelijke en praktijkgerichte inzichten over het belang van een doorgaande ontwikkellijn tussen voorschool, vroegschool en basisonderwijs. De nadruk ligt op samenwerking, overdracht, gezamenlijke pedagogische visie en het voorkomen van ontwikkelingsbreuken. De bron is gebruikt voor de onderbouwing van de visie op het jonge kind en de doorgaande lijn binnen Lelystad.

10. GOAB Handreiking Kwaliteitscyclus VVE (2026)

Hyperlink:
https://www.goab.eu

Deze handreiking beschrijft hoe gemeenten en partners kunnen werken met een kwaliteitscyclus gebaseerd op de PDCA-methodiek (Plan-Do-Check-Act). Monitoring, evaluatie, datagebruik en gezamenlijke sturing vormen belangrijke onderdelen van deze aanpak. De handreiking is gebruikt als basis voor de kwaliteitscyclus, monitoring en evaluatie van het Onderwijsachterstandenbeleid 2027-2030.

11. Knoppenplan Ouderbetrokkenheid

Hyperlink:
https://www.goab.eu

Het Knoppenplan Ouderbetrokkenheid biedt gemeenten, scholen en voorschoolse voorzieningen praktische handvatten voor het versterken van ouderbetrokkenheid en ouderpartnerschap. Uitgangspunt hierbij is dat ouders de primaire opvoeders zijn en een cruciale rol spelen in de ontwikkeling van hun kind. Deze bron is gebruikt voor de uitwerking van rollen en verantwoordelijkheden van ouders binnen het onderwijsachterstandenbeleid.

Hieronder zijn een aantal interessante wetenschappelijke artikelen toegevoegd die het Onderwijsachterstandenbeleid van Lelystad ondersteunen.

12. Leseman, P.P.M. & Veen, A. (Universiteit Utrecht / Kohnstamm Instituut)

Titel: *Ontwikkeling van kinderen en effecten van voorschoolse educatie*
Hyperlink: https://www.uu.nl
Dit onderzoek laat zien dat hoogwaardige voorschoolse educatie een positieve bijdrage levert aan de taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en schoolloopbaan van kinderen met een risico op onderwijsachterstanden. De studie benadrukt dat kwaliteit van het aanbod en de professionaliteit van medewerkers bepalend zijn voor het uiteindelijke effect. Deze bron ondersteunt de keuzes rondom voorschoolse educatie en kwaliteitsverbetering binnen het Onderwijsachterstandenbeleid.

13. Inspectie van het Onderwijs (2024)

Titel: *De Staat van het Onderwijs 2024*
Hyperlink: https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2024/04/17/de-staat-van-het-onderwijs-2024
De jaarlijkse Staat van het Onderwijs beschrijft de ontwikkeling van basisvaardigheden, kansengelijkheid en onderwijsresultaten in Nederland. Het rapport laat zien dat sociaaleconomische achtergrond nog steeds invloed heeft op schoolsucces en onderstreept het belang van een sterke lokale aanpak van onderwijsachterstanden. De publicatie vormt een onderbouwing voor de Lelystadse ambitie om kansengelijkheid te vergroten.

14. Sardes & Universiteit Utrecht (Veen, Leseman e.a.)

Titel: *Onderzoek naar opbrengsten van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)*
Hyperlink: https://www.sardes.nl
Deze onderzoeken tonen aan dat VVE-programma's bijdragen aan een betere taalontwikkeling en een betere startpositie in het basisonderwijs, mits sprake is van voldoende deelname, kwaliteit en een goede doorgaande lijn tussen voorschool en basisschool. De resultaten ondersteunen de inzet op samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.

15. NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek)

Titel: *Kennisrotonde Kansengelijkheid in het Onderwijs*
Hyperlink: https://www.nro.nl/kennisrotonde
De Kennisrotonde bundelt wetenschappelijke inzichten over effectieve interventies voor kansengelijkheid. Uit diverse studies blijkt dat vroegtijdige ondersteuning, ouderbetrokkenheid, taalstimulering en hoge verwachtingen van kinderen belangrijke succesfactoren zijn. Deze kennisbasis ondersteunt de keuzes voor gezinsaanpak, ouderbetrokkenheid en vroegsignalering.

16. Nederlands Jeugdinstituut (NJi)

Titel: *Wat werkt bij onderwijsachterstanden en kansengelijkheid?*
Hyperlink: https://www.nji.nl
Het NJi heeft verschillende wetenschappelijke kennisdossiers gepubliceerd over factoren die bijdragen aan gelijke ontwikkelkansen. Daarbij wordt gewezen op het belang van een integrale aanpak waarbij onderwijs, gezin, gezondheid en sociale omgeving gezamenlijk worden betrokken. Deze inzichten sluiten aan bij de Lelystadse visie op een samenhangende 0-12 aanpak en de gezinsgerichte benadering.